

J.U. ZAVOD ZA JAVNO
ZDRAVSTVO KANTONA

SARAJEVO

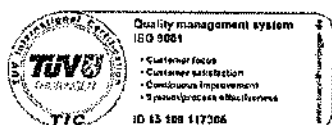
P.I. INSTITUTE FOR PUB
HEALTH OF CANTON

SARAJEVO

PRAVILNIK
O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA

Sarajevo, septembar 2022.godine

Adresa: dr. Mustafe Pintola br.1, 71210 Ilidža
Tel/fax: 627-889; 622-227
web: <http://www.zzjzks.ba>
e-mail: gzavod@bih.net.ba

SADRŽAJ

I RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

1. NEMATERIJALNA STALNA SREDSTVA MRS 38.....	3
2. MATERIJALNA STALNA SREDSTVA.....	5
3. INVESTICIJSKE NEKRETNINE (grupa konta 03).....	6
4. UMANJENJE VRIJEDNOSTI SREDSTAVA MRS 36.....	9
5. NAKNADNI IZDACI I TROŠKOVI ODRŽAVANJA I POPRAVKI.....	11
6. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI.....	11
7. ZALIHE MATERIJALA.....	13
8. POTRAŽIVANJA OD PRODAJE I DRUGA POTRAŽIVANJA IZ POSLOVNIH ODNOSA.....	15
9. GOTOVINA I EKVIVALENTI GOTOVINE MRS 7.....	17
10. UNAPRIJED PLAĆENI TROŠKOVI I DOSPJELI A NEFAKTURISANI PRIHODI.....	20
11. KAPITAL.....	21
12. DUGOROČNE OBAVEZE.....	21
13. KRATKOROČNE OBAVEZE.....	22
14. DUGOROČNA REZERVISANJA MRS 37.....	23
15. OBRAČUNATI TROŠKOVI I RAZGRANIČENI PRIHODI	24
16. TROŠKOVI POZAJMLJIVANJA MRS 23.....	24
17. TRANSAKCIJE U STRANOJ VALUTI MRS 21.....	26
18. PRIZNAVANJE PRIHODA.....	26
19. PRIZNAVANJE RASHODA.....	29
20. POLITIKA VREDNOVANJA I ISKAZIVANJA ZAJE.DNIČKIH PODUHVATA..	30
21. DONACIJE.....	32
22. MSFI 16- NAJMOVI.....	33
23. PRIMANJA ZAPOSLENIH.....	34
24. OSTALE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE.....	36
II ZAVRŠNE ODREDBE.....	37

Na osnovu člana 7., 8. i 9. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 15/21), a u skladu sa Međunarodnim Standardima Finansijskog Izvještavanja i člana 65. Statuta J.U. Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo, Direktor Zavoda za javno zdravstvo Kantona Sarajevo, donosi

PRAVILNIK O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA

1. NEMATERIJALNA STALNA SREDSTVA (MRS 38)

Član 1.

MRS 38 - Nematerijalna sredstva definiše kao nemonetarnu imovinu bez fizičkog sadržaja od koje pravna osoba očekuje u budućnosti koristi, bilo u oblasti proizvodnje ili isporuku robe, ili usluga pri iznajmljivanju drugim osobama ili pri korištenju za administrativne svrhe.

Priznavanje (MRS 38, paragraf 21)

Član 2.

Nematerijalno sredstvo se priznaje samo onda kada je:

- vjerovatno da će očekivane buduće ekonomske koristi koje se mogu pripisati sredstvu, priticati u društvo,
- kada je nabavna vrijednost sredstva pouzdano mjerljiva.

Mjerenje

Član 3.

Nematerijalno sredstvo se u početku mjeri po nabavnoj vrijednosti (trošku nabavke).

Nabavnu cijenu nematerijalnog sredstva čine sljedeći izdaci:

- kupovna cijena, uključujući carine prilikom uvoza i nepovratne poreze nakon oduzimanja trgovačkih popusta i rabata;
- svi troškovi pripreme koji se direktno mogu pripisati sredstvu za njegovu namjeravanu upotrebu;
- troškovi naknada zaposlenima (prema definiciji iz MRS-a 19-Primanja zaposlenih) direktno nastali prilikom dovođenja sredstva u njegovo funkcionalno stanje;
- profesionalne naknade direktno nastale prilikom dovođenja sredstva u njegovo funkcionalno stanje;
- trošak testiranja funkcioniše li sredstvo pravilno.

Nakon početnog priznavanja nematerijalno sredstvo se vodi po njegovoj nabavnoj vrijednosti umanjenoj za svu akumuliranu amortizaciju (ispravka vrijednosti) i sve akumulirane gubitke od umanjenja. MRS 38. paragraf 74.

Vijek upotrebe (MRS 38, paragraf 88-96)

Član 4.

Vijek upotrebe nematerijalnih sredstava može biti ograničen (konačan) ili neodređen. Prema paragrafu 88. procjenu vijeka upotrebe vrši ustanova.

Vijek upotrebe nematerijalnih sredstava utvrđuje se iz ugovora o tim sredstava, a na osnovu odluke direktora.

Amortizacija (MRS 38, paragraf 98)

Član 5.

Amortizacijski iznos nematerijalnog sredstva sa ograničenim vijekom upotrebe treba se sistemski rasporediti tokom njegovog vijeka upotrebe.

Amortizacija počinje kada je sredstvo raspoloživo za upotrebu tj. kada je na mjestu u stanju neophodnom da bi isto bilo sposobno funkcionisati u skladu s namjeravanom upotrebom određenom od strane uprave.

Amortizacija prestaje na datum kada je sredstvo klasifikovano kao namjenjeno za prodaju (ili uključeno u grupu za otuđenje klasifikovanu kao namjenjenu za prodaju, u skladu s MSFI 5-Stalna sredstva namjenjena prodaji i prestanak poslovanja) ili na datum kada je sredstvo prestalo biti priznato, u zavisnosti od toga koji je datum raniji.

Član 6.

Prema paragrafu 104. MRS 38, razdoblje amortizacije i metoda amortizacije nematerijalnog sredstva s ograničenim vijekom trajanja trebaju se preispitivati najmanje na kraju svake finansijske godine.

Objavljivanje

Član 7.

Objavljivanje treba izvršiti u skladu sa MRS 38, paragraf 118 i 122.

2. MATERIJALNA STALNA SREDSTVA

Član 8.

Prema paragrafu 6. MRS-a 16. – Nekretnine, postrojenja i oprema, materijalna stalna sredstva su sredstva:

- koja ustanova drži za korišćenje u proizvodnji ili isporuci roba ili usluga, za iznajmljivanje drugima ili u administrativne svrhe;
- za koje se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog razdoblja.

Priznavanje

Član 9.

Prema paragrafu 7. MRS-a 16. – Nekretnine, postrojenja i oprema, materijalna stalna sredstva priznaju se kada:

- postoji adekvatan stepen vjerovatnosti da će poslovni subjekt u budućnosti imati priliv ekonomskih koristi;
- je moguće pouzdano mjerenje nabavne vrijednosti sredstva.

Prema paragrafu 8. MRS 16. važniji rezervni dijelovi smatraju se nekretninama, postrojenjima i opremom, kada društvo očekuje da će ih koristiti duže od jednog obračunskog razdoblja.

Mjerenje

Član 10.

Bilo koje sredstvo koje ispunjava kriterije za priznavanje kao stavka nekretnina, postrojenja i opreme, pri samom priznavanju treba mjeriti po nabavnoj vrijednosti (MRS 16, paragraf 15)

Nabavna vrijednost se definiše kao iznos isplaćenog novca ili novčanih ekvivalenata, odnosno kao fer vrijednost nekog drugog oblika nadoknade koji je dat od strane poslovnog subjekta u cilju sticanja određenog sredstva u momentu njegovog sticanja ili izrade (MRS 16, paragraf 6)

Prema paragrafu 16. MRS 16. nabavna vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme obuhvata:

- kupovnu cijenu, uključujući uvozne pristojbe i nepovratne poreze, nakon odbitka trgovačkih popusta i rabata,
- sve troškove koji se mogu direktno pripisati dovođenju sredstva na lokaciju i u radno stanje za namjeravanu upotrebu,
- početnu procjenu troškova demontiranja, uklanjanja i obnavljanja mjesta na kojem je sredstvo smješteno, tj. obavezu koja za društvo nastaje bilo kada se sredstvo nabavi ili kao posljedica korištenja sredstva tokom određenog razdoblja u svrhu koja se razlikuje od proizvodnje zaliha u tom razdoblju.

Prema paragrafu 43. MRS 16. svaki dio stavke nekretnine, postrojenja i opreme čija je nabavna vrijednost značajna u odnosu na ukupnu vrijednost ove stavke treba amortizovati odvojeno.

U slučaju kada sastavni dijelovi stalnog sredstva imaju različit vijek upotrebe ili obezbjeđuju korist na različit način, pa je neophodno primijeniti različite amortizacione stope ili različite metode obračuna,

ukupni izdatak za nabavku stalnog sredstva će se rasporediti na njegove sastavne dijelove i utvrditi nabavna vrijednost svakog tog dijela ponaosob.

Član 11.

Stavke nekretnina, postrojenja i opreme koje poslovni subjekt čuva u cilju njihove naknadne prodaje, a ne u cilju njihovog korištenja zbog ostvarenja budućih ekonomskih koristi se klasifikuju kao zalihe, a ne kao stalna sredstva.

Sredstvo će biti priznato kao stalno sredstvo i kada se zna da to sredstvo neće direktno povećavati buduće ekonomske koristi, ali je nabavka tog sredstva neophodna da bi se dobile ekonomske koristi od drugih stalnih sredstava (zaštita čovjekove okoline i sl.).

3. INVESTICIJSKE NEKRETNINE (grupa konta 03)

Član 12.

Investicijske nekretnine (ulaganja u nekretnine, ulagačke nekretnine) predstavljaju dugotrajnu imovinu koja se iskazuje kao posebna stavka u bilansu stanja, a koju računovodstveno tretira MRS 40 – Ulaganje u nekretnine.

Za metod vrednovanja „ulagačkih nekretnina“ koristi se metod troška, te se primjenjuju pravila koja su propisana MRS-om 16.

Knjigovodstveni iznos „ulaganja u nekretnine“ utvrđuje se kao razlika između nabavne vrijednosti i akumulirane amortizacije, uključivo i akumulirane gubitke od umanjenja po MRS-u 36.

Član 13.

U trošak nabavke stalnog sredstva mogu se uračunati i troškovi pozajmljivanja (kamate na kredite, troškovi bankarskih garancija i sl.)

MRS 23 dopušta mogućnost da se u troškovi kamata kapitaliziraju tj. uključe u nabavnu vrijednost nekretnine, postrojenja i opreme, ali samo pod uslovima koji su propisani samim MRS 23.

Član 14.

Trošak sredstva izgrađenog u vlastitoj režiji se utvrđuje korištenjem istih načela kao za nabavku sredstva.

Prema paragrafu 22 MRS 16., trošak sredstva koje je izgrađeno u vlastitoj izvedbi utvrđuje se korištenjem istih načela kao i kod kupljenog sredstva. Nabavna vrijednost stalnog sredstva izgrađenog u vlastitoj režiji jednaka je troškovima proizvodnje sredstava namjenjenih prodaji, isključujući sve interne dobitke.

Vrednovanje

Član 15.

Nakon početnog priznavanja materijalno sredstvo se vodi po njegovoj nabavnoj vrijednosti umanjenoj za svu akumuliranu amortizaciju (ispravka vrijednosti) i sve akumulirane gubitke od umanjenja. (MRS 16. paragraf 30).

Kada je neko sredstvo stečeno u razmjeni za drugo sredstvo trošak nabavke se utvrđuje po fer vrijednosti stečenog sredstva.

Društvo primjenjuje metodu troška nakon početnog priznavanja opreme.

U opremu spadaju: postrojenja (mašine), aparati, kancelarijski namještaj i transportna sredstva.

Nakon početnog priznavanja oprema se u knjigovodstvu iskazuje prema trošku nabavke (nabavna vrijednost) umanjena za akumuliranu amortizaciju (ispravku vrijednosti). (MRS 16. t.30.)

Uprava ustanove donosi odluku o vrijednosnim usklađenjima opreme, nakon čega se na dan bilansa stanja provjerava (kontrolirše) neto knjigovodstvena vrijednost opreme s ciljem utvrđivanja da li postoje pokazatelji da je došlo do umanjenja njene vrijednosti. Ako takvi pokazatelji postoje, društvo će izvršiti procjenu nadoknadive vrijednosti za takvu opremu u cilju utvrđivanja razmjera umanjenja. (MRS 36-Umanjenje imovine).

Neko sredstvo se umanjuje kada knjigovodstveni iznos sredstva prelazi njegov nadoknadivi iznos. (MRS.36. t. 8.). Drugim riječima, ako je nadoknadivi iznos sredstva manji od knjigovodstvenog iznosa, vrijednost sredstva se umanjuje do nadoknadivog iznosa. Nadoknadivi iznos jednak je neto prodajnoj cijeni sredstva ili vrijednosti u upotrebi, ovisno o tome koji je iznos viši.

Gubitak od umanjenja opreme se knjiži kao rashod u bilansu uspjeha (MRS 36. t.60.).

Međutim, ako je nadoknadivi iznos veći od knjigovodstvenog iznosa, vrijednost tih sredstava neće se povećati.

Nakon priznavanja gubitka od umanjenja vrijednosti određene opreme, amortizacija te opreme se usklađuje sa budućim periodima kako bi se sistematski rasporedio knjigovodstveni iznos sredstava. (MRS 36, t.63.)

Amortizacija stalnih materijalnih sredstava

Član 16.

Prema MRS, amortizacija se definira kao sistemski raspored amortizirajućeg iznosa stavki nekretnina, postrojenja i opreme u toku njihovog korisnog vijeka upotrebe.

Član 17.

Prema MRS 16. paragraf 6., vijek upotrebe je:

- vremensko razdoblje u kojem se očekuje da će ustanova koristiti sredstvo ili;

- broj proizvoda ili sličnih jedinica koje društvo očekuje ostvariti tim sredstvima.

1. Izuzetno od prednjeg, vijek upotrebe i stope amortizacije utvrđivat će se prema Nomenklaturi sredstava za amortizaciju, kada je propisom utvrđena Nomenklatura i stopa otpisa stalnih materijalnih sredstava.
2. Procjena vijeka upotrebe, odnosno otpisa stalnog materijalnog sredstva i vremenskog razdoblja u kojem će ustanova koristiti sredstvo vrši se na osnovu odluke direktora ustanove.

Član 18.

Računovodstvo će primjenjivati linearni metod otpisa stalnih sredstava i to za svako pojedinačno sredstvo kada se u Poreskom bilansu u rashodovnu stavku ne priznaje iznos amortizacije obračunat po drugom metodu izuzev po linearnom metodu i navedenim načinom obračuna amortizacije.

Odluku o isknjiženju stalnih materijalnih sredstava donosi Upravni odbor na prijedlog komisije.

Član 19.

Osnovicu za amortizaciju čini trošak nabavke stalnog sredstva odnosno bruto knjigovodstvena vrijednost.

Član 20.

Troškovi demontaže, uklanjanja ili obnavljanja stalnog sredstva se u pravilu naknađuju iz ostatka (rezidualne) vrijednosti stalnog sredstva odnosno na teret rashoda perioda, ako ostatak vrijednosti stalnog sredstva nije dovoljan za pokriće ovih troškova.

U slučajevima kada se procjeni da će troškovi demontaže i uklanjanja stalnog sredstva biti značajni, direktor društva može donijeti odluku da se iznos ovih troškova rezerviše na teret rashoda perioda tokom korisnog vijeka upotrebe stalnog sredstva.

Član 21.

Amortizacija sredstva počinje kada je sredstvo raspoloživo za upotrebu (korištenje), tj kada je ono na lokaciji predviđenoj za stavljanje u funkciju u raspoloživom vremenu prema odluci menadžmenta.

Početak otpisa stalnog sredstva počinje najkasnije prvog dana narednog mjeseca od dana stavljanja u funkciju.

Djelimičan otpis stalnih sredstava vršit će se u slučaju kada je korisnost nekog sredstva smanjena u odnosu na knjigovodstvenu vrijednost, bilo zbog oštećenja ili tehnološke zastarjelosti stalnog sredstva, bilo zbog drugih ekonomskih razloga.

Član 22.

Smanjenje knjigovodstvenog iznosa na nadoknadiivi iznos vrši se na teret rashoda tekućeg perioda tj. perioda u kome je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog i moguće nadoknadiivog iznosa stalnog sredstva ili grupe sredstava.

Član 23.

Materijalno stalno sredstvo će se eliminisati kad se otuđi ili kad se trajno povuče iz upotrebe i kad se ne očekuju buduće ekonomske koristi od stalnog sredstva.

Ako je sredstvo isknjiženo iz bilansne tj. knjigovodstvene evidencije, a nije otuđeno ili uništeno, već se još uvijek nalazi u društvu, isto će se evidentirati u pomoćnoj van knjigovodstvenoj evidenciji, radi dokaza o porijeklu stalnog sredstva.

Član 24.

Prihodi i rashodi proizašli iz rashodovanja ili otuđivanja stalnih materijalnih sredstava utvrđuju se kao razlika između neto primitka od otuđenja i knjigovodstvenog iznosa (sadašnje, neotpisane vrijednosti) stalnog sredstva.

Dobit od otuđenja stalnog sredstva predstavlja prihod, a gubitak rashod tekućeg perioda.

Objavljivanje

Član 25.

Objavljivanje treba izvršiti u skladu sa MRS 16, paragraf 73 – 79.

4. UMANJENJE VRIJEDNOSTI SREDSTAVA (MRS 36)

Član 26.

Gubitak od umanjenja vrijednosti je iznos za koji je knjigovodstvena vrijednost, sredstava ili jedinice koja stvara novac veća od njegove nadoknadive vrijednosti. Paragraf 6 MRS 36.

Nadoknadiva vrijednost sredstva ili jedinice koja stvara novac je niži iznos između neto prodajne vrijednosti sredstva i njegove vrijednosti u upotrebi.

Vrijednost u upotrebi je sadašnja vrijednost procijenjenih budućih novčanih tokova koji se očekuju od upotrebe sredstava ili jedinice koja stvara novac.

Neto prodajna vrijednost sredstva je iznos koji se može dobiti od prodaje nekog sredstva ili jedinice koja stvara novac u tržišnoj transakciji između poznatih i upućenih strana umanjeno za troškove prodaje.

Član 27.

Prilikom izrade svakog bilansa stanja, treba procjenjivati ima li pokazatelja da je vrijednost nekog sredstva umanjena. Ako postoje takvi pokazatelji potrebno je izvršiti procjenu nadoknadive vrijednosti za takvo sredstvo. Paragraf 9. MRS 36.

Identifikacija

Član 28.

Pri procjenjivanju ima li bilo kakavih pokazatelja da je došlo do umanjenja vrijednosti nekog sredstva treba uzeti u obzir najmanje sljedeće pokazatelje:

Vanjski izvori informacija:

- značajan pad vrijednosti sredstava tokom razdoblja, mnogo više nego što bi se to očekivalo usljed protoka vremena ili normalnog korištenja sredstava;
- značajne promjene s negativnim efektom za pravna lica nastale tokom razdoblja ili za koje se očekuje da će nastati u bliskoj budućnosti, u tehnološkom, tržišnom, ekonomskom ili zakonskom okruženju u kojem društvo posluje, ili na tržištu kojem je dato sredstvo namijenjeno;
- porast tržišne kamatne stope ili drugih tržišnih stopa povrata dugoročnih ulaganja tokom razdoblja, koji će vjerovatno, značajno uticati na diskontnu stopu primjenjenu kod obračuna vrijednosti u upotrebi sredstva ili njegove nadoknadive vrijednosti;
- knjigovodstvena vrijednost sredstava pravnog lica koje podnosi izvještaj, veća je od njegove eskontne tržišne vrijednosti;

Interni izvori informacija

- postoje raspoloživi dokazi o zastarjelosti ili fizičkom oštećenju sredstva;
- nastanak značajnih promjena s negativnim efektom na društvo tokom razdoblja, ili očekivanje da će takve promjene nastati u bliskoj budućnosti u pogledu obima ili načina upotrebe sredstava sada ili u budućnosti;
- postojanje raspoloživog dokaza na osnovu internih informacija koji ukazuje na to da su ekonomski efekti sredstva lošiji ili će biti lošiji od očekivanih.

Priznavanje

Član 29.

Prema paragrafu 59. MRS 36. gubitak zbog umanjenja vrijednosti treba priznati ako je, i samo ako je, nadoknadiva vrijednost sredstva manja od njegove knjigovodstvene vrijednosti.

Ako neto prodajna cijena sredstva ili njegova vrijednost u upotrebi prelazi knjigovodstvenu vrijednost, vrijednost sredstva se ne umanjuje i nije nužno vršiti procjenu drugog iznosa. Paragraf 19. MRS 36.

Član 30.

Nakon priznavanja gubitka zbog umanjenja vrijednosti, trošak amortizacije sredstva treba korigovati u budućim razdobljima kako bi se na sistemskoj osnovi, tokom preostalog korisnog vijeka upotrebe, amortizovala revidirana knjigovodstvena vrijednost, umanjena za ostatak vrijednosti (ako postoji) paragraf 63 MRS 36.

Gubitak zbog umanjenja vrijednosti nekog sredstva priznat u predhodnim godinama treba stornirati ako, i samo ako je došlo do promjene u procjenama koje su korištene pri utvrđivanju nadoknadive vrijednosti tog sredstva nakon što je gubitak zbog umanjenja vrijednosti priznat posljednji put. Paragraf 114 MRS 36.

Ako se poveća vrijednost sredstva koja je ranije bila smanjivana u istoj godini do nivoa knjigovodstvene vrijednosti prije smanjenja i to se dogodi u istoj godini, to će biti storniranje rashoda umanjenja.

Ako bi se to dogodilo u različitim godinama, povećanje vrijednosti do nivoa ranijeg umanjenja bilo bi prihod perioda, a iznad tog nivoa ima tretman revalorizacije. Pragraf 117-121 MRS 36.

Objavljivanje

Član 31.

Objavljivanje treba izvršiti u skladu sa MRS 36, paragraf 126 – 133.

5. NAKNADNI IZDACI I TROŠKOVI ODRŽAVANJA I POPRAVKI

Član 32.

Trošak nekog predmeta nekretnina, postrojenja i opreme treba priznati kao imovinu ako, i samo ako (MRS 16, t.7.):

- je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi povezane sa predmetom pritijecati u društvo, i
- se trošak predmeta može pouzdano izmjeriti.

U skladu sa načelima priznavanja, ne priznaje se u knjigovodstvenu vrijednost stavki nekretnina, postrojenja i opreme, trošak redovnog održavanja sredstva. Ti troškovi se priznaju kao rashod perioda. Troškovi redovnog održavanja su prvenstveno troškovi rada i potrošnog materijala, i mogu uključivati i troškove sitnih dijelova. Svrha ovih izdataka obično se opisuje kao “trošak popravka i održavanja” sredstava nekretnina, postrojenja i opreme (MRS 16, t.12.).

Svi se ostali naknadni izdaci trebaju priznati kao rashod u periodu u kojem su i nastali (MRS 16, paragraf 13).

Prilikom zamjene bitnih sastavnih dijelova nekretnina, i opreme, takvi dijelovi se iskazuju kao posebna materijalna imovina, a zamijenjeni dijelovi se otpisuju.

6. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Član 33.

Učešće u kapitalu drugih pravnih lica do dvadeset posto vrednuju se metodom troška.

Metoda troška ulaganja je metoda računovodstva ulaganja kod koje se početno ulaganje priznaje po trošku ulaganja. Nakon datuma sticanja ulaganja, ulagač priznaje prihod samo u mjeri kojoj prima raspodjele akumuliranih profita po osnovi ulaganja.

Trošak ulaganja utvrđuje se u iznosu isplaćenih izdataka za svako konkretno ulaganje, uključujući posredničke provizije, honorare, bankarske provizije i druge naknade i troškove u vezi sa ulaganjem.

Član 34.

Ako primljene raspodjele prekoračuju profite koji pripadaju ulagaču, priznaju se kao smanjenje troška ulaganja.

Ulaganje je aktiva koja se drži radi akumulacije kapitala kroz raspodjelu prihoda od ulaganja, kao što su kamate i dividende, zbog porasta vrijednosti kapitala ili zbog drugih koristi stečene u poslovnim odnosima.

Fer vrijednost ulaganja je iznos za koji se sredstvo može razmijeniti između zainteresovanih i obaviještenih strana u transakciji u kojoj se cijena određuje pogodbom.

Tržišna vrijednost je iznos koji se može dobiti od prodaje ulaganja na aktivnom tržištu.

Član 35.

Finansijska ulaganja, kao i materijalna sredstva, klasifikuju se kao tekuća i kao dugoročna.

Dugoročno ulaganje je ulaganje koje se namjerava držati duže od jedne godine, odnosno duže od 12 mjeseci.

U tekuća finansijska ulaganja svrstavaju se sva ulaganja koja se namjeravaju držati u roku kraćem od 12 mjeseci i koja su po svojoj prirodi raspoloživa za realizaciju u periodu kraćem od jedne godine, tj. u periodu kraćem od 12 mjeseci. Utrživi vrijednosni papiri također imaju tretman tekućih ulaganja.

Član 36.

Dugoročna finansijska ulaganja uključuju:

- udjele u pridruženim pravnim licima,
- udjele u zavisnim društvima i drugim povezanim licima,
- zajmove povezanim pravnim osobama,
- udjele u nepovezanim pravnim osobama (sudjelujući interesi),
- dati zajmovi,
- dati depoziti, zadržane i plaćene kaucije,
- ulaganja u dužničke vrijednosne papire,
- ostala dugoročna ulaganja, i
- ispravka vrijednosti dugoročne finansijske imovine.

Član 37.

U slučaju kada je ulaganje stečeno u zamjenu za drugu vrstu sredstava, trošak ulaganja se utvrđuje u visini fer vrijednosti ulaganja, odnosno nabavljene imovine.

Član 38.

Kamate, dividende i slični prilivi proizašli iz ulaganja smatraju se prihodom, jer predstavljaju zaradu od ulaganja.

Kod otuđenja ulaganja razlika, između neto prihoda od otuđenja i knjigovodstvenog iznosa na dan otuđenja, priznaje se kao prihod (za pozitivnu razliku), odnosno kao rashod (za negativnu razliku) u bilansu uspjeha.

Objavljivanje

Član 39.

Objavljivanje treba izvršiti u skladu sa MRS 28, paragraf 37, 38, 39 i 40.

7. ZALIHE MATERIJALA

Član 40.

Prema paragrafu 6 MRS 2- Zalihe su sredstva:

- koja se drže radi prodaje u redovnom poslovanju;
- ili u obliku osnovnog ili pomoćnog materijala koji se troši pri pružanju usluga.

Priznavanje

Član 41.

Određeno sredstvo treba priznati kao stavku zaliha samo u slučaju kada su ispunjeni sljedeći uslovi:

- postoji adekvatan stepen vjerovatnosti da će poslovni subjekt u budućnosti imati priliv ekonomskih koristi;
- nabavnu vrijednost sredstva moguće je pouzdano izmjeriti.

Mjerenje

Član 42.

Zalihe, u saglasnosti sa MRS, poslovni subjekt treba mjeriti, odnosno utvrditi njihovu vrijednost prilikom priznavanja koristeći pravilo niže nabavne ili neto-prodajne vrijednosti (MRS 2, paragraf 9).

Nabavna vrijednost, cijena koštanja zaliha obuhvata sve troškove nabave, troškove konverzije (proizvodnje) i druge troškove koji su nastali u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i u sadašnje stanje.

Nabavna vrijednost

Član 43.

Prema MRS 2, paragraf 10 troškovi nabavke obuhvataju:

- fakturnu cijenu,
- uvozne carine i druge pristojbe (osim onih koje društvo može kasnije povratiti od poreznih vlasti),
- troškovi prijevoza uključujući i vlastiti prijevoz,
- troškovi rukovanja i drugi troškovi koji se mogu direktno pripisati nabavci robe, materijala i usluga,
- troškovi utovara, istovara i pretovara, te troškovi skladištenja.

U troškove se ne uključuju trgovački popusti, rabati i druge slične stavke.

Ostali troškovi uključuju se u cijenu koštanja zaliha samo do veličine do koje su nastali, dok su se zalihe dovodile na njihovu sadašnju lokaciju i sadašnje stanje.

Neto-prodajna vrijednost

Član 44.

Prema MRS 2, paragraf 6, neto prodajna vrijednost je procjenjena prodajna cijena tokom redovnog poslovanja umanjena za procjenjene troškove dovršenja i procjenjene troškove neophodne da se obavi prodaja.

Klasa zaliha uobičajeno je raspoređena na sljedeće grupe:

- sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar;
- proizvodnja u toku;
- gotovi proizvodi i
- trgovačka roba.

Zalihe sirovina i materijala, rezervnih dijelova i inventara

Sirovine i materijal

Član 45.

Na kontu zalihe sirovina i materijala evidentira se dijagnostički i potrošni materijal za mikrobiološki i hemijski laboratorij.

Evidentiranje zaliha sirovina i materijala na skladištu vrši se prema trošku nabavke, a izdavanje iz skladišta vrši se po prosječnoj cijeni.

Evidentiranje materijala na zalihama vrši se po nabavnoj cijeni.

Rezervni dijelovi

Član 46.

Rezervni dijelovi se vode kao zalihe i priznaju kao rashod kada se utroše. Ukoliko se direktno ugrađuju u opremu prilikom servisiranja evidentiraju se direktno na troškove. Važniji rezervni dijelovi i pomoćna oprema smatraju se nekretninama, postrojenjima i opremom, kada pravna osoba očekuje da će ih koristiti duže od jednog obračunskog razdoblja (MRS 16, paragraf 8).

Sitan inventar

Član 47.

Stvarima sitnog inventara smatraju se predmeti čija je pojedinačna vrijednost niža od 250 KM ili im je vijek upotrebe kraći od godine dana – 12 mjeseci od stavljanja u upotrebu.

Otpis sitnog inventara vrši se prilikom stavljanja u upotrebu, 100%-nim otpisom.

Član 48.

Postupak kod knjiženja auto-guma je isti kao kod sitnog inventara.

Član 49.

Razduženje, tj. trošak zaliha sirovina i materijala, vrši se po prosječnoj cijeni.

Zalihe, koje se ne skladište tj. zalihe koje se po izvršenoj nabavci odmah stavljaju u upotrebu, a ako u momentu nabave na odgovarajućem računu odnosno vrsti zaliha nije iskazano stanje, razdužuju se po toj nabavnoj cijeni i ista ima tretman prosječne ponderisane cijene.

Objavljivanje

Član 50.

Objavljivanje se vrši u skladu s paragrafom 36, MRS-a 2.

Član 51.

Otpis zaliha vrši se u slijedećim slučajevima:

- zbog opadanja kvaliteta,
- tehničke zastarjelosti,
- isteka rokova upotrebe

Otpis se vrši na prijedlog Komisije, a po odluci Upravnog odbora ustanove.

8. POTRAŽIVANJA OD PRODAJE I DRUGA POTRAŽIVANJA IZ POSLOVNIH ODNOSA

Član 52.

Potraživanja predstavljaju očekivanja da će dužnik svoju obavezu izmiriti u ugovorenom roku. Da bi došlo do potraživanja mora doći do razmjene sredstava, usluga, zakonskih uslova ili vremenskih razgraničenja.

Član 53.

Potraživanja dijelimo na:

- osnovna, koja su rezultat transakcija,
- izvedena, zakonom priznata ili po osnovu ugovora pod određenim uslovima utvrđena.

U kategoriju osnovnih potraživanja uvrštavamo potraživanja po osnovu:

- potraživanja od kupaca (u zemlji i inostranstvu)
- potraživanja od zaposlenih;
- potraživanja od države i državnih organa;
- potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija.

Pod pojmom izvedenih potraživanja podrazumjevamo ona koja proizilaze iz osnovnog potraživanja kao posljedica:

- potraživanja za kamatu (redovne, ugovorene i zatezne);
- potraživanja za penale, nagrade, ustupnine;
- potraživanja za dividende, i sl.

Sva ova potraživanja karakteriše pojam kratkoročna, iz razloga što je predviđeno da korist od tih sredstava pritiče u društvo u roku do dvanaest mjeseci.

Potraživanja od kupaca kao i ostala potraživanja iz poslovnih odnosa priznaju se po nominalnoj vrijednosti (obračunska osnova).

Član 54.

Neizvjesnost u naplati nastaje ako je istekao rok naplate potraživanja kao i ako je dužnik duži period nelikvidan, odnosno insolventan, na osnovu čega se može zaključiti da bi naplata potraživanja mogla biti realno ugrožena ili nemoguća.

Član 55.

Sva potraživanja koja nisu naplaćena u ugovorenom roku i čija naplata postaje neizvjesna, na osnovu prijedloga komisije odluke Upravnog odbora ustanove prenose se na poziciju sumnjivih i spornih potraživanja.

U računovodstvu Ustanove se evidentira vrijednosno usklađenje (ispravka vrijednosti) potraživanja od kupaca tako što se potraživanja starija od 365 dana utvrđena na dan bilansiranja, knjiže kao ispravka potraživanja od kupaca i rashod, bez obzira da li je potraživanje utuženo ili ne.

Za ova potraživanja i ostala potraživanja potrebno je izvršiti detaljniju procjenu naplativosti i ista otpisati putem ispravke vrijednosti ako se ustanovi značajnija neizvjesnost naplate. Preispitivanje izvjesnosti naplate svih iskazanih potraživanja stalna je obaveza ustanove tokom čitavog obračunskog perioda, a posebno prilikom sastavljanja godišnjeg obračuna.

Usklađivanje vrijednosti potraživanja vrši se na teret rashoda perioda, na prijedlog komisije, a po odluci Upravnog odbora ustanove.

Član 56.

(Primjena MSFI 9)

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine se temelji na modelu očekivanih kreditnih gubitaka.

Stopa očekivanih kreditnih gubitaka temelji se na historijskim kreditnim gubicima i dokazivim procjenama budućih događaja i ekonomskih uslova na datum izvještavanja.

U skladu sa MSFI 9 Ustanova primjenjuje pojednostavljeni model za priznavanje umanjenja vrijednosti, s obzirom da potraživanja od kupaca nemaju značajnu komponentu finansiranja (u skladu sa MSFI 15) i da dospijevaju u roku kraćem od godine dana ili manje, gubitak tokom vijeka trajanja i gubitak do 12 mjeseci je isti.

Preduzeće će postupiti prema najboljem praktičnom rješenju pri mjerenju očekivanih kreditnih gubitaka, dok god odabrani pristup odražava prosječni rezultat procjena (na osnovu procjene mogućih ishoda), vremensku vrijednost novca, te razumne i pouzdane podatke koje su dostupne bez nepotrebnih troškova i napora o prošlim događajima, sadašnjem stanju i razumnim i dokazivim procjenama budućih događaja i ekonomskim uslovima na datum izvještavanja.

Izračunavanje stope očekivanih kreditnih gubitaka se vrši stavljajući u odnos fakturisani iznos tokom godine, sa otpisanim iznosom potraživanja korigovanim sa iznosom nenaplaćenih potraživanja.

Analiza potraživanja vrši se za zadnje tri godine, a za koju je knjižena ispravka vrijednosti.

9. GOTOVINA I EKVIVALENTI GOTOVINE (MRS 7)

Član 57.

Novac obuhvata novac u blagajni i depozite po viđenju.

Novčani ekvivalenti su kratkoročna, visoko likvidna ulaganja koja se mogu brzo konvertovati u poznate iznose novca, uz beznačajan rizik od promjene vrijednosti.

Novčani tokovi su prilivi i odlivi novca i novčanih ekvivalenata.

Član 58.

Prema MRS 7, paragraf 7. novčani ekvivalenti se drže za podmirivanje kratkoročnih novčanih obaveza, a ne radi ulaganja ili u druge svrhe. Da bi se jedno ulaganje okarakteriziralo kao novčani ekvivalent, ono mora biti brzo zamjenljivo za poznati iznos novca i ne smije nositi nikakav značajniji rizik promjene vrijednosti.

Član 59.

U računovodstvu ustanove mora biti obezbijeđeno praćenje novca i novčanih ekvivalenata analitički po vrstama i u skladu sa potrebama društva.

U skladu sa Kontnim planom za preduzeća novac i novčane ekvivalente čine:

- novčani računi u bankama i štedionicama (transakcijski računi),
- otvoreni akreditivi u domaćoj valuti,
- blagajna,
- devizni računi,
- otvoreni akreditivi u stranim valutama,
- devizne blagajne,
- plemeniti metali i
- novčani ekvivalenti (čekovi, mjenice, tekuća visoko likvidna ulaganja i ostalu novčani ekvivalenti).

Novčani računi u bankama i štedionicama (transakcijski računi)

Član 60.

MRS svrstava žiro i druge transakcijske račune u gotovinske račune. Račun se može otvoriti kod više banaka, a pri tom knjigovodstveno evidentiranje sredstava na žiro računu je potrebno razdvojiti na onoliko analitičkih konta koliko ima i otvorenih računa.

Otvoreni akreditivi

Član 61.

Akreditiv podrazumjeva data sredstva kod neutralne investicije (banke) kojoj vjeruju kupac i dobavljač, jer se banka pojavljuje u ulozi posrednika.

Blagajna

Član 62.

U ustanovi se vode blagajne i to:

- glavna blagajna
- devizna blagajna (po ukazanoj potrebi)
- ostale blagajne, a na osnovu ukazane potrebe i odluke direktora ustanove.

Član 63.

Gotovinske naplate u toku dana treba da budu predmet uplaćivanja na račun ustanove u skladu sa važećim zakonskim propisima

Član 64.

Blagajna se vodi i zaključuje svakodnevno. Utvrđivanje stvarnog stanja blagajne vrši se svakog dana na kraju rada sa strankama.

Blagajnik, odnosno zaduženo lice, vodi obavezno blagajnički dnevnik u koji unosi i podatke o utvrđenom stvarnom stanju i iskazuje eventualni višak ili manjak. Jedan primjerak blagajničkog dnevnika sa svim priloženim dokumentima o naplatama i isplatama, dostavlja se računovodstvu na knjiženje.

Član 65.

Direktor ustanove će svojom odlukom utvrđivati potrebu postojanja više blagajni.

Član 66.

Za sve isplate izuzev pologa i prijema pazara, mora postojati dokumenat kojim se odobrava ili naređuje isplata, (račun, nalog). Isplate akontacija i drugih vidova isplata koje ne prati dokumenat mogu se vršiti u slučaju kada na samom nalogu za isplatu svojim potpisom tu isplatu odobri ili naredi direktor ili drugo od njega ovlašteno lice. Sam blagajnički dokumenat o isplati prije njegove predaje u računovodstvo mora biti potpisan, pored blagajnika i primaoca, odnosno isplatioca i od strane direktora, odnosno od njega ovlaštenog lica.

Član 67.

Svaki dokument u vezi sa gotovinskom isplatom i naplatom mora biti numerisan i popunjen tako da isključuje mogućnost naknadnog dopisivanja.

Novčani ekvivalenti

Član 69.

Na ovom kontu evidentira se ostala gotovina i ekvivalenti gotovine, koji nisu navedeni u prethodnim kontima grupe. Ovo konto će sadržavati onoliko analitičkih konta koliko preduzeće ima ostalih oblika gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

Član 70.

Mjenice i čekovi mogu se izdavati samo uz potpis direktora društva i od njega ovlaštenog lica.

Ispisivanje i potpisivanje dokumenata o isplati i naplati po pravilu je jednokratno sa jednom ili dvije kopije i originalom (za potrebe primaoca tj. uplatioca, računovodstva – knjigovodstva i blagajne).

Član 71.

U računovodstvu se obezbjeđuje analitička i po potrebi subanalitička evidencija novca i novčanih ekvivalenata.

Član 72.

Prema MRS 7, paragraf 25 strana valuta iskazuje se po vrstama i po vrijednosti utvrđenoj na bazi srednjeg kursa Centralne banke objavljenog na dan pod kojim se sastavlja izvještaj.

Promjenom kursa razmjene zakonskog sredstva plaćanja prema stranim valutama pod uticajem inflacije u zemlji prouzrokuje povećanu ili smanjenu iskaznu vrijednost efektivnih stranih valuta i deviza u domaćoj valuti.

Član 73.

Prijelazni račun za polog i podizanje gotovine predmetom je stalnog sravnjenja i praćenja njegova stanja, čije saldo bi u pravilu svakog mjeseca trebalo biti na nuli.

Član 74.

Aktivnosti pravnog lica prema MRS 7, paragraf 6 su:

- poslovne aktivnosti – glavne aktivnosti pravnog lica kojima se ostvaruje prihod,
- investicijske aktivnosti – sticanje i otuđivanje stalnih sredstava i drugih ulaganja koja nisu uključena u novčane ekvivalente,
- finansijske aktivnosti – aktivnosti koje dovode do promjena u visini i sastavu vlastitog kapitala i obaveza pravnog lica na temelju uzetih zajmova.

Ustanova treba objaviti sastavne dijelove novca i novčanih ekvivalenata te u svom izvještaju o novčanim tokovima prikazati iznose usklađene s ekvivalentnim stavkama koje su iskazane u bilansu stanja. Ustanova primjenjuje indirektnu metodu izvještaja o novčanim tokovima.

Objavljivanje

Član 75.

Objavljivanje se vrši u skladu sa MRS 7, paragraf 45-47.

10. UNAPRIJED PLAĆENI TROŠKOVI I DOSPJELI A NEFAKTURISANI PRIHODI

Razgraničenja se prema ročnosti dijele na:

- kratkoročna i
- dugoročna.

Član 76.

Kratkoročno se razgraničavaju one buduće obaveze ili budući troškovi koji se odnose na rezultat poslovanja dva, a najviše tri obračunska perioda u okviru perioda do 12 (dvanaest) mjeseci.

Član 77.

Dugoročno se razgraničavaju troškovi i prihodi čiji rok realizacije prelazi 12 mjeseci.

Član 78.

Razgraničenja se mogu pojaviti kao:

- unaprijed plaćeni troškovi,
- obračunati prihodi (koji nisu mogli biti fakturisani) i
- ostala razgraničenja.

Član 79.

Ostvareni tj. realizovani a nefakturisani učinci uključuju se u prihod preko razgraničenja.

Član 80.

Prihodi koji se evidentiraju na ovaj način moraju zadovoljiti sve kriterije za priznavanje i vrednovanje prihoda koji su propisani načelima i standardima (da su stvarno nastali, tj. zarađeni, te da je njihova naplata dovoljno izvjesna).

Pod tim uslovima, korištenje konta -obračunati prihodi- predstavlja samo tehničko, knjigovodstveno premošćivanje vremena od nastanka prihoda do formalnog ispostavljanja fakture.

Član 81.

Konta vremenskih razgraničenja su samostalna konta i ne može se vršiti međusobna kompenzacija aktivnih sa pasivnim razgraničenjima ili obrnuto.

11. KAPITAL

Član 82.

Kapital predstavlja trajni izvor sredstava i čini čistu imovinu.

Član 84.

U poslovnim knjigama posebno se iskazuje neto dobit tekuće godine i akumulirana odnosno zarađena dobit, te preneseni gubitak u poslovanju.

Član 85.

Raspored neto dobiti tekuće godine vrši se u sljedeće namjene:

- za pokriće gubitaka iz ranijih godina,
- u rezerve,
- u trajne izvore (kapital)
- u neraspoređeni višak kapitala - akumuliranu dobit.

OBAVEZE

Član 86.

Obaveza je sadašnja obaveza društva, proizašla iz prošlih događaja, za čije se izmirenje očekuje da će stvoriti odliv resursa, koji utjelovljuje ekonomske koristi.

Obaveze po ročnosti dijelimo na MRS 1, paragraf 63 :

- dugoročne (dospijeće preko 12 mjeseci) i
- kratkoročne ili tekuće (rok dospijeća do 12 mjeseci).

12. DUGOROČNE OBAVEZE

Član 87.

Dugoročne obaveze su obaveze sa rokom dospjeća dužim od dvanaest mjeseci.

Kontnim planom je predviđeno da se dugoročne obaveze razvrstavaju na:

- obaveze prema povezanim pravnim licima za zajmove i kredite,
- obaveze po zajmovima i druge obaveze prema članovima društva,
- obaveze po kreditima od banaka i drugih finansijskih institucija u zemlji,
- obaveze po finansijskim zajmovima u zemlji,
- obaveze prema dobavljačima u zemlji za robne zajmove,
- obaveze za finansijske kredite iz inostranstva,
- obaveze prema dobavljačima u inostranstvu za robne zajmove,
- obaveze po dužničkim vrijednosnim papirima,
- obaveze po osnovi finansijskih najmove – lizinga,
- ostale dugoročne finansijske obaveze.

Dugoročne finansijske obaveze su preuzete obaveze po osnovu primljenih kredita sa obavezom vraćanja dužim od dvanaest mjeseci. Karakterišu je iznos, vrijeme i kamate.

U skladu sa paragrafom 51. do 56. MRS 1- Prezentacija finansijskih izvještaja, dijelovi dugoročnih obaveza koji dospijevaju za izmirenje u roku kraćem od 12 mjeseci od datuma bilansa stanja iskazuju se kao kratkoročne (tekuće) obaveze, tj. na poziciji „Tekući dio dugoročnih finansijskih obaveza“.

Član 88.

Obaveze se iskazuju u nominalnoj vrijednosti.

Obaveze u stranoj valuti preračunavaju se po srednjem kursu CBBiH.

13. KRATKOROČNE OBAVEZE

Član 89.

Kratkoročne obaveze su obaveze sa rokom dospjeća kraćim od dvanaest mjeseci.

Kontnim planom je predviđeno da se kratkoročne obaveze razvrstavaju na:

- kratkoročne finansijske obaveze (po zajmovima, kreditima i ostale kratkoročne obaveze),
- obaveze prema dobavljačima (u zemlji ili inostranstvu), povezenim licima, licima u grupi ili slobodnim – samostalnim pravnim licima,
- obaveze prema zaposlenima (plate, naknade plata i druge obaveze zaposlenima),
- tekuće obaveze poreza na dobit,
- obaveze za naknade, poreze, doprinose i druga davanja utvrđena propisima,
- obaveze iz zajedničkih poduhvata.

Član 93.

Obavezu treba klasifikovati kao tekuću ako ona zadovoljava bilo koji od sljedećih kriterija:

- očekuje se da će biti izmirena tokom normalnog poslovnog ciklusa društva;
- dospjeva za podmirenje u okviru razdoblja od dvanaest mjeseci nakon datuma bilansa; i
- ustanova nema bezuslovno pravo odgoditi podmirenje obaveze za najmanje dvanaest mjeseci nakon datuma bilansa.

Sve ostale obaveze treba klasifikovati kao netekuće (dugoročne) obaveze.

Član 94.

Kratkoročne obaveze iskazuju se u nominalnoj vrijednosti.

Član 95.

Kratkoročne obaveze uvećavaju se za kamate obračunate u skladu sa zaključenim ugovorom.

14. DUGOROČNA REZERVISANJA (MRS 37)

Član 96.

Rezervisanje je obaveza koja je neizvjesna u pogledu roka i iznosa (MRS 37, paragraf 10).

Priznavanje

Član 97.

Rezervisanje se priznaje kada:

- pravna osoba ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) koja je nastala kao rezultat prošlog događaja;
- je vjerovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi biti potreban za podmirenje obaveza;
- i iznos obaveze može se pouzdano procjeniti.

Ukoliko nisu ispunjeni predhodni uslovi, rezervisanje se ne priznaje. MRS 37, paragraf 14.

Član 98.

Prema kontnom planu u rezervisanja spadaju:

- rezervisanja za rizike u vezi sa isplatom dobitaka ili zbog drugih poslovnih rizika,
- rezervisanja za troškove po započetim sudskim sporovima protiv preduzeća,
- rezervisanja po štetnim ugovorima,
- rezervisanja za restrukturiranje preduzeća,
- rezervisanja za otpremnine,
- i ostala rezervisanja.

Član 99.

Upravni odbor donosi odluku o načinu, visini i vrsti rezervisanja, uz obezbjeđenje podloge kojom se dokazuje opravdanost utvrđenog rezervisanja.

Član 100.

Pored rezervisanja i razgraničenja na ime budućih izdataka i troškova dugoročno se mogu razgraničiti i prihodi, kao što je slučaj kada je izvršena naplata nekog prihoda, a da po tom osnovu nisu knjiženi određeni troškovi te u drugim opravdanim slučajevima.

Član 101.

Rezervisanja se ispituju na datum svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procjenu. Ako više nije vjerovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti potreban za podmirenje obaveze, rezervisanje se ukida (MRS 37, paragraf 59).

Rezervisanje se koristi samo za pokriće izdataka za koje je rezervisanje prvobitno i bilo priznato (MRS 37, paragraf 61).

Ako se rezervisanje zaista ne ostvari, ukidanje za iznos rezervisanja knjiži se u korist ostalih prihoda (prihodi od ukidanja dugoročnih rezervisanja).

Objavljivanje

Član 102.

Objavljivanje o rezervisanjima vrši se u skladu sa MRS 37, paragraf 84 i 85.

15. OBRAČUNATI TROŠKOVI I RAZGRANIČENI PRIHODI

Obračunati troškovi

Član 103.

Osnov za iskazivanje obračunatih troškova mora postojati u ugovoru, odnosno stvorenoj obavezi. Rashodi se iskazuju srazmjerno periodima na koji se odnose.

Ukoliko u momentu priznavanje ne postoji odgovarajuća knjigovodstvena isprava, da bi se priznali kao obaveza, evidentiraju se u korist PVR.

Kada se pribavi adekvatna dokumentacija vremenska razgraničenja se ukidaju u korist računa obaveza.

Razgraničeni prihodi

Član 104.

Prihodi koji ne ispunjavaju uslove priznavanja u tekućem obračunskom periodu odgađaju se preko računa vremenskih razgraničenja na buduće periode.

Naplaćeni prihodi koji se odnose na buduće periode, za koje nije bilo iskazano potraživanje u poslovnim knjigama evidentiraju se u korist PVR.

16. TROŠKOVI POZAJMLJIVANJA (MRS 23)

Član 105.

MRS 23 paragraf 4, Troškovi pozajmica su kamate i drugi troškovi koji nastaju u pravnom licu u vezi s pozajmicom finansijskih sredstava.

Paragraf 5 troškovi pozajmice mogu uključiti:

- kamatu na dozvoljeno prekoračenje na bankovnom računu, kratkoročne i dugoročne pozajmice;
- amortizaciju diskonta ili premija vezane za pozajmicu;
- amortizaciju pratećih troškova nastalih u vezi s aranžmanom pozajmice;
- finansijske troškove na osnovu finansijskog lizinga koji se priznaju s MRS 17- Lizing;
- kursne razlike koje proizilaze iz pozajmica u stranoj valuti, u onoj mjeri u kojoj se smatraju usklađivanjem troškova kamata.

Prema paragrafu 8 MRS 23 troškovi pozajmica priznaju se kao rashod razdoblja u kojem su nastali bez obzira na to kako se pozajmljena sredstva koriste.

Član 106.

Razlika između namjenski i nenamjenski pozajmljenih sredstava ogleda se u kapitalizaciji troškova pozajmljivanja.

Kvalifikovano sredstvo je sredstvo koje zahtjeva duže vremensko razdoblje da bi bilo spremno za namjeravanu upotrebu ili prodaju. (izgradnja postrojenja ili drugih proizvoda čiji proces proizvodnje traje duži vremenski period, zalihe koje zahtjevaju znatan vremenski period da ih se dovede u stanje pogodno za prodaju, nabavka stalnih sredstava na kredit i sl.). Paragraf 4. i 6.

Član 107.

Troškovi pozajmljivanja koji se mogu direktno pripisati sticanju, izgradnji ili proizvodnji kvalifikovanog sredstva se kapitaliziraju kao dio troškova nabave tog sredstva.

Troškovi posudbe koji se mogu direktno pripisati sredstvu su oni troškovi koji bi se mogli izbjeći da nije postojao izdatak za određeno kvalificirano sredstvo.

Član 108.

U slučaju korištenja više pozajmica za opće poslovanje i u slučajevima kada se troškovi pozajmljivanja ne mogu direktno povezati s nabavkom određenog kvalificiranog sredstva, iznos troškova pozajmljivanja koji se kapitaliziraju utvrđuje se primjenom prosječne stope kapitalizacije na izdatke za nabavku sredstva, s tim što iznos pozajmljivanja ne može biti veći od stvarno nastalih troškova pozajmljivanja u odnosnom razdoblju.

Član 109.

Kapitalizacija troškova pozajmljivanja započinje kada:

- nastanu izdaci za to sredstvo,
- kada nastanu troškovi pozajmljivanja i
- kada su aktivnosti neophodne za pripremu sredstava za namjeravanu upotrebu ili prodaju u toku.

U aktivnosti neophodne za pripremu sredstava, osim fizičke izgradnje sredstava, svrstavaju se i tehnički i administrativni poslovi koje je potrebno obaviti i koji su obavljani prije početka izgradnje sredstava. Paragraf 21 i 22

Član 110.

Sa kapitalizacijom troškova pozajmljivanja se prestaje kada su završene sve bitne aktivnosti potrebne za pripremu kvalificiranog sredstva, ili dijela sredstva (kada se izgradnja kvalificiranog sredstva dovršava u dijelovima a svaki se dio može koristiti ponaosob), za upotrebu ili prodaju. Paragraf 25

Sredstvo je spremno za svoju namjeravanu upotrebu ili za prodaju kada je dovršena fizička izgradnja sredstava.

Član 111.

Kapitalizacija troškova pozajmljivanja privremeno se prekida u razdoblju dužih prekida u izgradnji ili proizvodnji. Paragraf 23

Objavljivanje

Član 112.

Objavljivanje se vrši u skladu sa MRS 23, paragraf 29.

17. TRANSAKCIJE U STRANOJ VALUTI (MRS 21)

Član 113.

Početno priznavanje transakcija u stranoj valuti, se priznaje u domaćoj valuti, tako što se vrijednosti u stranoj valuti preračuna po srednjem kursu Centralne banke na datum transakcije.

Kursna razlika je razlika koja nastaje prevođenjem datog broja jedinica jedne valute u drugu valutu po različitim kursovima. Kursna razlika se iskazuje kao prihodi ili rashodi onog obračunskog perioda u kome je i nastala.

Objavljivanje

Član 114.

Objavljivanje se vrši u skladu s MRS 21, paragraf 51-57.

18. PRIZNAVANJE PRIHODA

Član 115.

Prihodi nastaju iz sljedećih poslovnih promjena i događaja:

- prodaja robe,
- pružanje usluga,
- korištenje sredstava društva od strane drugih, čime se ostvaruju prinosi od kamata, tantijema i dividendi.

Prihod predstavlja priliv ekonomskih koristi u određenom razdoblju, koje se ostvaraju iz redovnih aktivnosti pravnog lica, a koji dovode do povećanja vlastitog kapitala, osim onih povećanja koja se odnose na udjele učesnika u kapitalu.

Prihod uključuje samo bruto prilive ekonomskih koristi koje društvo primi ili potražuje za vlastiti račun.

Iznosi naplaćeni za račun treće strane, kao što su porezi, nisu ekonomske koristi koje pritiču u društvo i ne dovode do povećanja kapitala.

Član 116.

Definicija prihoda obuhvata prihode iz operativnih i neoperativnih aktivnosti.

Prihodi koji u Zavodu proističu iz operativnih aktivnosti odnose se na prihode od redovne, odnosno osnovne poslovne aktivnosti definisane Statutom.

Član 117.

Neoperativni prihodi su prihodi koji mogu, ali ne moraju proisteći iz redovnih, operativnih aktivnosti. Neoperativni prihodi obuhvataju:

- prihode od ulaganja,
- prihode od finansiranja – kamate, kursne razlike
- ostale prihode, kao što su: prihodi od donacija, subvencija, regresa, viškova, prihodi od penala, kazni, nagrada, otpisanih obaveza, naplaćenih otpisnih potraživanja, prihodi od naknadno odobrenih trgovačkih i drugi popusta, prihodi iz ranijih godina i ostali prihodi, zakupi.

Neoperativni prihodi se evidentiraju i iskazuju u bilansu uspjeha kao posebne stavke odvojeno od operativnih prihoda.

Član 118.

Prihodi mogu rezultirati i iz osnova izmirenja obaveza, davanjem usluga povjeriocu za neizmirene obaveze. Knjiženje prihoda nastalog po osnovu izmirenja neizmirene obaveze prema dobavljaču (protučinidba u robi ili usluzi) knjiže se zaduženjem dobavljača, ako drugim propisom nije utvrđena obaveza provođenja kompenzacije putem banke. U tom slučaju se protučinidba treba da knjiži na teret dobavljača, ali i na kontu grupe konta 21 – kupci, a potom se, nakon provedene kompenzacije, vrši zatvaranje međusobnih obaveza i potraživanja.

Član 119.

Prihod se priznaje u bilansu uspjeha kada dođe do povećanja budućih ekonomskih koristi povezanih s povećanjem sredstava ili smanjenjem obaveza, koje se mogu pouzdano izmjeriti (Okvir za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja - paragraf 92).

Prihod od prodaje usluga se priznaje po izvršenju usluge i ispostavljanju fakture.

Član 120.

Prihodi proistekli po osnovu kamate i dividende priznaju se:

- kamate se priznaju kao prihod u bilansu uspjeha na bazi srazmjernog vremena, uzimajući u obzir efektivni prinos na sredstvo, odnosno u ukupno naplaćenom iznosu ako se dio naplaćenog iznosa ne odnosi na buduću period,
- dividende, kada primatelj ulaganja donese odluku o isplati dividende. Dakle u tekućoj godini priznaje se prihod od dividende koju je primatelj ulaganja ostvario u protekloj godini, pod uslovom da je naplata vjerovatna.

Član 121.

Prihod se mjeri po fer vrijednosti primljene naknade ili potraživanja, uzimajući u obzir iznos svih trgovačkih popusta i količinskih rabata.

Isto tako, ako je u vrijednost potraživanja ili naplaćenog prihoda uračunata i kamata, fer vrijednost naknade utvrđuje se u iznosu koji se potražuje ili koji je naplaćen umanjen za kamatu, a kamata se knjiži kao prihod od finansiranja.

Član 122.

Dobici ili gubici koji proizilaze iz povlačenja ili prodaje investicijskih nekretnina („ulaganja u nekretnine) određuju se kao razlika između neto prodajne cijene i knjigovodstvenog iznosa sredstava.

Član 123.

Kada se proizvodi ili roba prodaju u zamjenu za neku drugu neistovrsnu robu ili uslugu, prihod se mjeri po fer vrijednosti dobijene robe ili usluge, vodeći računa o iznosima dugovanja ili potraživanja po tom osnovu. Kada se fer vrijednost dobijene robe ili usluge ne može pouzdano izmjeriti, prihod se mjeri prema fer vrijednosti date robe ili usluge usklađenoj za iznos dugovanja, odnosno potraživanja.

Član 124.

Priznavanje, mjerenje i objavljivanje prihoda, od 01.01.2018.godine, vrši se u skladu sa odredbama MSFI 15 – Prihodi od ugovora sa kupcima.

19. PRIZNAVANJE RASHODA

Član 125.

Rashodi se definišu kao smanjenje ekonomskih koristi u toku obračunskog perioda u formi odliva ili smanjenja sredstava, odnosno nastanka ili uvećanja obaveza, koji u krajnjoj instanci rezultiraju smanjenjem kapitala.

Rashodi su stavka bilansa uspjeha koja se odbija od prihoda pri izračunavanju finansijskog rezultata obračunskog razdoblja.

Član 126.

Prema kontnom planu rashodi su svrstani u četiri osnovne grupe, a to su:

- operativni rashodi,
- finansijski rashodi,
- gubici od umanjenja i otuđenja stalnih sredstava,
- ostali rashodi.

Operativni rashodi predstavljaju rashode koji proističu iz operativnih (redovnih, osnovnih) aktivnosti i svi drugi troškovi nastali u vezi sa obavljanjem osnovne djelatnosti.

Član 127.

Finansijski rashodi su rashodi koji proističu iz drugih, neoperativnih aktivnosti, kao što su rashodi od ulaganja, rashodi od finansiranja i ostali finansijski rashodi.

Finansijski rashodi se u bilansu uspjeha iskazuju odvojeno od operativnih rashoda kao posebne rashodne stavke.

Član 128.

Gubici od umanjenja i otuđenja stalnih sredstava odnose se na:

- otuđenje stalnih sredstava čija je knjigovodstvena vrijednost veća od nula,
- kod primjene MRS 36, za stalna sredstava koja imaju knjigovodstvenu vrijednost, a čije umanjenje nismo mogli nadoknaditi sa računa "revalorizovanih rezervi".

Član 129.

Pod ostalim rashodima se podrazumjevaju raznovrsni rashodi koji se ne mogu klasifikovati kao rashodi od operativnih aktivnosti, rashodi od ulaganja, niti rashodi od finansiranja ili gubici od otuđenja ili umanjenja stalne imovine, ali koji su, ipak, vezani za djelatnost ili koji su proistekli iz djelatnosti preduzeća.

Priznavanje

Član 130.

Rashodi se priznaju u bilansu uspjeha na temelju direktne povezanosti između nastalih troškova i određene stavke prihoda, odnosno kada se smanjenje budućih ekonomskih koristi odnosi na smanjenje sredstava ili povećanje obaveza, što ima za posljedicu smanjenje kapitala.

Član 131.

Priznavanje rashoda u bilansu uspjeha vrši se na osnovu slijedećih kriterija:

- sučeljavanje troškova sa prihodima, što znači da postoji direktna veza između nastalih troškova i specifičnih stavki prihoda (primjer prodaje robe prilikom čega se trošak nabavne vrijednosti robe priznaje istodobno kad i prihod prodaje te robe),
- rashodi imaju za posljedicu smanjenje sredstava ili povećanje obaveza koji se mogu pouzdano izmjeriti,
- priznavanje rashoda obavlja se postupkom razumnog rasporeda na obračunska razdoblja, kada se očekuje da će ekonomske koristi proisteći tokom nekoliko (narednih) obračunskih perioda (amortizacija),
- rashodi se odmah priznaju u bilansu uspjeha kada neki izdatak ne proizvodi nikakve buduće ekonomske koristi, a nema uvjete da se prizna kao sredstvo (imovina) u bilansu stanja,
- rashod se odmah priznaje u bilansu uspjeha i onda kada je nastala obaveza, a nema uslova da se prizna kao sredstvo tj. imovinska stavka – u bilansu stanja.

Član 132.

Iznos gubitka iz potencijalnih događaja se priznaje kao rashod u bilansu uspjeha i kao obaveza, ili kao rezervisanje u bilansu stanja, kada postoji vjerovatnoća da će potencijalni događaj stvoriti gubitak (rezervisanja za moguća nenaplativa potraživanja, rezervisanja za date garancije i druge slične stavke.).

20. POLITIKA VREDNOVANJA I ISKAZIVANJA ZAJEDNIČKIH PODUHVATA

Član 133.

Zajednički poduhvat je ugovorni aranžman kojim dvije ili više stranaka preduzimaju ekonomske aktivnosti koje podliježu zajedničkoj kontroli. Podjela kontrole nad poslovnim aktivnostima koje su predmet zajedničkog poduhvata, utvrđuje se ugovorom o zajedničkom poduhvatu, a u okviru zajednički utvrđene kontrole.

Član 134.

Poduzetnik je, prema MRS 31, paragraf 3., strana u zajedničkom poduhvatu i ima zajedničku kontrolu nad zajedničkim poduhvatom. Poduzetnikom se ne smatra ulagač u zajednički poduhvat koji nema zajedničku kontrolu na zajedničkim poduhvatom i takvo lice ima status ulagača.

Član 135.

Zajednički poduhvat mora biti pismeno ugovoren, a aktivnosti koje nisu ugovorom uspostavile zajedničku kontrolu nisu zajednički poduhvat. Pored ugovora, dokaz da se radi o zajedničkom poduhvatu može biti i zapisnik o raspravama u vezi sa zajedničkim poduhvatom sačinjen između poduhvata.

Član 136.

Ugovorni aranžman o zajedničkom poduhvatu, pored ostalog sadrži: (MRS 31, paragraf 10):

- obaveze u vezi sa aktivnostima, trajanjem i izvještavanjem o zajedničkom poduhvatu,
- imenovanja nadzornog odbora ili odgovorajućeg upravljačkog tijela zajedničkog poduhvata i glasačka prava poduzetnika,
- uložni poduzetnika u zajedničkom poduhvatu i
- način podjele prihoda od zajedničkog proizvoda, roba ili usluga i svih nastalih rashoda u vezi sa zajedničkim poduhvatom.

Član 137.

Ugovorom o zajedničkom poduhvatu se obavežno precizira da niti jedna od ugovornih strana ne može jednostrano kontrolirati aktivnosti iz zajedničkog poduhvata, kao i načini odlučivanja o aktivnostima bitnim za realizaciju zajedničkog poduhvata (kada je potreban pristanak svih poduhvatnika, ili određena većina poduzetnika). Paragraf 11

Član 138.

Ako se ugovorom bilo koji poduzetnik odredi za upravljača ili menadžera zajedničkog poduzetnika, isti ne može dobiti prava kontrole zajedničkog poduhvata samo zato što je određen za menadžera ili upravljača, u suprotnom, kada upravljač može da, pored upravljanja i kontroliše poduhvat, ta vrsta aktivnosti je zavisno društvo upravljača, a ne zajednički poduhvat.

Član 139.

U zajedničkom poduhvatu svaki poduzetnik se koristi svojom vlastitom imovinom, postrojenjem i opremom i vodi evidenciju o svojim sredstvima i zalihama, te rashodima i stvorenim vlastitim obavezama u vezi sa zajedničkim poduhvatom.

Član 140.

U cilju tačnog i sveobuhvatnog iskazivanja svih rashoda, obaveza, prihoda i potraživanja, nastalih, odnosno realizovanih zajedničkim poduhvatom, u računovodstvu preduzeća se iskazuju svi prihodi, rashodi, obaveze, potraživanja i angažovani resursi odvojeno za svaku vrstu te aktivnosti kao posebno mjesto troška, tj. kao posebna organizaciona jedinica i zbirno za društvo kao cjelinu.

21. DONACIJE

Date donacije

Član 141.

Prema Zakonu o donacijama preduzeća u javnom vlasništvu ili pod javnom kontrolom u Federaciji Bosne i Hercegovine definisana su ograničenja i postupci za donacije koje dodjeljuju preduzeća u javnom vlasništvu ili pod javnom kontrolom.

Ograničenja za dodjelu donacija su:

- preduzeće može dodjeljivati donacije samo iz dobiti i takve donacije mogu biti dodijeljene samo za potrebe u oblasti sporta, kulture, socijalne pomoći i humanitarne svrhe.
- transakcija ispod cijene koju izvrši preduzeće smatra se donacijom.
- donacija preduzeća se smatra valjanom samo ako su odredbe zakona u potpunosti ispoštovane.

Primljene donacije

Član 142.

Državna donacija je pomoć države u obliku prenosa sredstava pravnom licu na osnovama prošlih ili budućih ispunjenja određenih uslova koji se odnose na poslovanje društva. MRS 20 paragraf 3.

Državne donacije se priznaju kao prihodi tokom razdoblja nužni za sučeljavanje s povezanim troškovima koje je potrebno sistemski pokriti iz tog prihoda. Paragraf 12

Član 143.

Bezuslovne donacije se priznaju u bilansu stanja i bilansu uspjeha samo onda kada su sredstva pristigla na račun, ili kada je materijalno dobro primljeno.

Donacije koje su primljene pod određenim uslovima, uključujući i novčane donacije, priznaju se u bilansu stanja samo onda kada postoji prihvatljiva pouzdanost da će se donacija sigurno dobiti i da će biti zadovoljeni svi uslovi koji su postavljeni od strane donatora.

Bespovratni zajam se smatra donacijom onda kad postoji garancija da će zajmodavac dati bespovratni zajam, i da će biti zadovoljeni svi uslovi za oprost zajma.

Član 144.

Donacije se priznaju kao prihod na bazi principa sučeljavanja prihoda i rashoda.

Donacije vezane za sredstva, uključujući nenovčane pomoći po fer vrijednosti, priznaju se u bilansu stanja kao odloženi prihod.

Iznos odloženog prihoda se priznaje kao prihod u bilansu uspjeha na sistematskoj i racionalnoj osnovi u toku perioda korisnog vijeka trajanja sredstva.

U slučajevima kada kupovina sredstava i primitak donacija vezanih za kupovinu tih sredstava uzrokuju veće promjene u gotovinskom toku, te promjene će se u izvještajima o gotovinskim tokovima objavljivati kao odvojene stavke.

Donacije primljene kao kompenzacije za rashode ili gubitke nastale u prethodnom obračunskom periodu, priznaju se u prihod perioda kada su primljene, kao ostali prihodi i rashodi tog perioda.

Objavljivanje

Član 145.

Objavljivanje se vrši u skladu s MRS 20, paragraf 39.

22. MSFI 16-Najmovi

MSFI 16 propisuje način računovodstvenog evidentiranja najмова, kako u poslovnim knjigama najmodavca, tako i u poslovnim knjigama najmoprimca.

Novim MSFI-om došlo je do zamjene sljedećih standarda i tumačenja:

- MRS 17 Najmovi, - IFRIC 4 Utvrđivanje da li sporazum sadrži najam,
- SIC 15 Poslovni najmovi-poticaji, i
- SIC 27 Procjena sadržaja transakcija uključujući pravni oblik najma.

Član 146.

Ne primjenjuju se zahtjevi MSFI 16 na:

- kratkoročne najmove i
- najmove čiji je predmet imovina male vrijednosti.

U skladu s tačkama B34.-B41. (Dodatak B Uputstva o primjeni Međunarodnog standarda finansijskog izvještavanja 16-Najmovi) trajanje najma, potrebno je utvrditi trajanje najma kao neopozivi period trajanja najma, zajedno sa:

- (a) periodima obuhvaćenim svakom eventualnom opcijom produženja najma ukoliko postoji realna vjerovatnoća da će najmoprimac iskoristiti tu opciju;
- (b) periodima obuhvaćenim svakom eventualnom opcijom raskidanja najma ukoliko postoji realna vjerovatnoća da najmoprimac neće iskoristiti tu opciju.

Kod utvrđivanja trajanja najma i procjene dužine neopozivog perioda najma, utvrđuje se period tokom kojeg je Ugovor o najmu primjenjiv. Najam prestaje biti primjenjiv kada ga i najmoprimac i najmodavac steknu pravo raskinuti bez dozvole druge strane uz simboličnu kaznu.

Neopozivi period predstavlja period u kojem niti jedna strana ne može raskinuti ugovor o najmu bez pristanka druge strane, uz plaćanje penala. Dakle, ukoliko u ugovoru nije navedeno da se ugovor ne može raskinuti bez pristanka druge strane, tj. obje strane imaju mogućnost da raskinu ugovor uz poštivanje otkaznog roka, period trajanja ugovora o najmu jeste period trajanja otkaznog roka.

23. PRIMANJA ZAPOSLENIH

Član 147.

Primanja zaposlenih su svi oblici naknada koje daje društvo u zamjenu za usluge koje pružaju zaposleni. (MRS 19, paragraf 7.)

Primanja zaposlenih uključuju:

- kratkoročna primanja zaposlenih
- primanja nakon prestanka zaposlenja,
- ostala dugoročna primanja zaposlenih

Kratkoročna primanja zaposlenih

Član 148.

Kratkoročna primanja zaposlenih su primanja zaposlenih (osim naknada nakon prestanka zaposlenja) koja dospjevaju u cjelini tokom dvanaest mjeseci nakon kraja razdoblja u kojem su zaposleni pružili s tim povezane usluge. (MRS 19, paragraf 7.)

U kratkoročna primanja zaposlenih mogu se svrstati:

- plaće, zarade i doprinosi za socijalno osiguranje,
- kratkoročna plaćena odsustva (kao što je plaćeni godišnji odmor i plaćeno bolovanje) tamo gdje se očekuje da se ta odsustva dogode tokom dvanaest mjeseci nakon kraja razdoblja u kojem je taj zaposleni pružio povezane usluge.
- nenovčane naknade (kao što su medicinska njega, smještaj, korištenje automobila, te besplatno ili uz povlaštenu cijenu korištenje roba ili usluga) za trenutno zaposlene.

Priznavanje i mjerenje MRS 19, paragraf 10

Sva kratkoročna primanja zaposlenih

Član 149.

Kada je zaposlenik uložio rad u pravno lice tokom izvjesnog računovodstvenog razdoblja, to društvo treba priznati nediskontovani iznos kratkoročnih primanja zaposlenog za koji se očekuje da će biti isplaćen u zamjenu za taj rad:

- kao obavezu, (obračunati nenaplaćeni rashod), nakon izuzimanja bilo kakvih već isplaćenih iznosa. Ako taj iznos, koji je već isplaćen, prelazi nediskontovani iznos primanja, društvo treba priznati višak kao sredstvo (unaprijed plaćeni rashod), do iznosa do koga će ta isplata unaprijed dovesti do, naprimjer – umanjena buduća isplata, ili povrat novca;
- kao rashod, osim ako neki MRS ne zahtjeva ili dozvoljava uključenje tih primanja u trošak npr. stalnog sredstva.

Plaćena kratkoročna primanja zaposlenih (MRS 19, paragraf 11)

Član 150.

Društvo treba priznati očekivanu cijenu kratkoročnih primanja zaposlenih u obliku plaćenih odsustava, u skladu sa članom 145., kao slijedi:

- u slučaju kumuliranja plaćenog odsustva, kada zaposleni pružaju usluge koje uvećavaju njihovo pravo na buduća plaćena odsustva, i
- u slučaju nekumuliranih plaćenih odsustava, kada se to odsustvo dogodi.

Društvo treba mjeriti očekivani trošak kumulativnih plaćenih odsustava, kao dopunski iznos koji očekuje da plati kao rezultat neiskorištenih prava koja su se kumulirala na datum bilansa stanja.

Objavljivanje

Član 152.

Objavljivanje se vrši u skladu sa MRS 19, paragraf 23.

Primanja nakon prestanka zaposlenja

Član 153.

Primanja nakon prestanka zaposlenja uključuju:

- primanja nakon penzionisanja (penzije), i
- ostale naknade nakon prestanka zaposlenja, kao što su životno osiguranje i medicinska njega.

Prema planu definisanih doprinosa zakonska ili izvedena obaveza pravne osobe je ograničena do iznosa koji ona pristaje uplaćivati u fond.

Objavljivanje

Član 154.

Objavljivanje se vrši u skladu sa MRS 19, paragraf 46 i 120-125.

Ostala dugoročna primanja

Član 155.

Ostala dugoročna primanja zaposlenih uključuju:

- naknade za dugotrajno odsustvo kao što je naknada za vrijeme dužeg odsustva sa rada ili naknada za vrijeme studijskog usavršavanja;
- jubilarna nagrada ili druga nagrada za dugogodišnji rad;
- naknade za vrijeme duže spriječenosti u radu;
- odgođene naknade koje dospjevaju u roku od dvanaest mjeseci ili više po isteku razdoblja u kojem su zarađene.

Objavljivanje

Član 156.

Objavljivanje se vrši u skladu sa MRS 19, paragraf 131.

Otpremnine

Član 157.

Društvo treba priznati otpremnine kao obavezu i rashod, samo i isključivo ako je društvo dokazivo preuzelo obavezu da:

- prekida radni odnos nekog zaposlenog ili skupine zaposlenih prije uobičajenog datuma penzionisanja;
- osigurava otpremnine kao rezultat ponude date u namjeri da podstakne dobrovoljno raskidanje radnog odnosa.

Prema paragrafu 135 MRS 19. ustanova može biti obavezna putem zakonskih propisa, sporazumnih ili drugih ugovora sa zaposlenima izvršiti plaćanje zaposlenima, kada se njihov radni odnos završi. Te isplate su otpremnine.

Otpremnine ne znače za društvo buduće ekonomske koristi i odmah se priznaju za rashod.

Objavljivanje

Član 158.

Objavljivanje se vrši u skladu sa MRS 19, paragraf 141-143.

24. OSTALE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Član 159.

Za poslovne transakcije za koje u ustanovi nije propisana računovodstvena politika, neposredno će se primjenjivati Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja, odnosno zakonski i podzakonski propisi BiH i Federacije BiH, te službena stajališta Stalnog odbora za objašnjenje Međunarodnih računovodstvenih standarda.

Za očekivane poslovne transakcije, za koje u ustanovi nije propisana računovodstvena politika i za koje ne postoji odgovarajući Međunarodni standard finansijskog izvještavanja, treba primijeniti računovodstvenu politiku i MSFI / MRS za slične transakcije i/ili prihvaćenu računovodstvenu praksu, koja mora biti u duhu ovih računovodstvenih politika i Okvira koji je usvojio Odbor komiteta za međunarodne računovodstvene standarde.

II ZAVRŠNE ODREDBE

Član 160.

Ustanova je obavezna redovno pratiti izmjene MSFI / MRS i usaglašavati ih sa ovim Pravilnikom. Izmjene i dopune Računovodstvenih politika donosi Direktor ustanove.

Član 161.

Stupanjem na snagu ovih Pravilnika prestaje da važi Pravilnik o računovodstvenim politikama 05.2-3081-1/10 od 01.12.2010. godine, Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o računovodstvenim politikama br.05.10.89-4012/20 od 09.07.2020. godine.

Član 162.

Ovaj Pravilnik o računovodstvenim politikama stupa na snagu danom donošenja, a primjenjuje se od 01.01.2022. godine i isti će biti objavljen na web stranici Zavoda.

Broj: 05.3.34-6039/22.
Dana: 22.09.2022. godine

DIREKTORICA:
Mr. prim. dr. Bungur Alma

